

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

PATVIRTINTA
AB „Lietuvos geležinkeliai“
Valdybos
2023 m. gruodžio 12 d.
sprendimu Nr. SPR-VL(LTG)-1/2024

SANDORIŲ SU SUSIJUSIOMIS ŠALIMIS POLITIKA

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

TURINYS

1. Tikslas ir taikymo apimtis	3
2. Sąvokos ir sutrumpinimai	3
3. Bendrieji principai	5
4. Susijusių šalių nustatymas ir sandorių sudarymo principai.....	6
5. Sandorio reikšmingumo vertinimas.....	6
6. Sandorio patvirtinimo procedūros	7
7. Baigiamosios nuostatos.....	8

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

1. Tikslas ir taikymo apimtis

1.1. Grupės sandorių su susijusiomis šalimis politika (toliau – Politika) skirta apsaugoti AB „Lietuvos geležinkeliai“ (toliau – LTG) ir AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės (toliau – Grupė) akcininkų interesus siekiant tinkamai įvertinti su tokiais sandoriais susijusius interesų konfliktus ir minimizuoti tokių sandorių galimas sukelti neigiamas pasekmes ir užtikrinti, kad LTG ir Grupės finansinėse ataskaitose būtų tinkamai atskleista informacija.

1.2. Politikoje nustatomi susijusių šalių identifikavimo, sandorių vertinimo ir tvirtinimo principai bei procedūros.

1.3. Politika taikoma sandoriams, kuriuos sudaro:

1.3.1. LTG su Susijusia šalimi.

1.3.2. Grupės bendrovė (įskaitant paskesnio lygmens juridinius asmenis dukterines (patronuojamąsias) bendroves) (toliau – Grupės bendrovė) su Bendrovės Susijusia šalimi (tik Reikšmingi sandoriai), įskaitant Grupės bendrovių tarpusavyje sudaromus sandorius (tik Reikšmingi sandoriai).

1.4. Politika taikoma LTG ir Grupės bendrovėms tiesiogiai.

2. Sąvokos ir sutrumpinimai

2.1. Šioje Sandorių su susijusiomis šalimis politikoje žemiau pateiktos sąvokos reiškia:

Sąvoka	Apibrėžimas
24-asis TAS	24-asis Tarptautinis apskaitos standartas (TAS) „Susijusių šalių atskleidimas“, patvirtintas 2008 m. lapkričio 3 d. Komisijos Reglamentu (EB) Nr. 1126/2008 priimančiu tam tikrus tarptautinius apskaitos standartus pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1606/2002 (su visais vėlesniais pakeitimais).
Artimi asmens šeimos nariai	Ši sąvoka suprantama kaip nurodyta 24-ajame TAS. Šios Politikos patvirtinimo dieną ši sąvoka reiškia šeimos narius, kurie gali turėti įtakos asmeniui arba kuriems asmuo gali turėti įtakos sandoriuose su ūkio subjektu; jie gali būti: ✓ to asmens vaikai ir sutuoktinis arba šeimyninis partneris; ✓ to asmens sutuoktinio arba šeimyninio partnerio vaikai ir ✓ to asmens arba jo sutuoktinio arba šeimyninio partnerio išlaikytiniai. Šeimos narių sąrašas nėra baigtinis, todėl, atsižvelgiant į konkrečius faktus ir aplinkybes, kiti šeimos nariai, įskaitant tėvus ar senelius, brolius ar seseris ir pan., gali būti laikomi artimais šeimos nariais.
Asocijuotoji įmonė	Tai tokia įmonė, kuriai LTG ar Grupės įmonė daro reikšmingą įtaką, tačiau nekontroliuoja. Ji paprastai susijusi su nuosavybės dalimi nuo 20 iki 50 proc.
Audito komitetas	Patariamasis LTG valdybos organas, kurio pagrindinis uždavinys – teikti išvadas, siūlymus LTG valdybai dėl vidaus ir išorės audito, rizikų valdymo ir kontrolės sistemų LTG ir jos dukterinėse bendrovėse veikimo.
Grupė	AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupė, kurią sudaro LTG ir jos tiesiogiai bei netiesiogiai kontroliuojami juridiniai asmenys (įskaitant paskesnio lygmens juridinius asmenis).
Grupės bendrovės (Bendrovė)	LTG ar LTG dukterinė bendrovė (įskaitant paskesnio lygmens juridinius asmenis) ar bet kuri iš šių bendrovių atskirai

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

Interesų deklaracija	Dokumentas, kuriame nurodoma ar asmenys, pateikiantys duomenis deklaracijoje, yra politiškai pažeidžiami (paveikiami) asmenys ir pateikiama informacija apie su jais Susijusius asmenis
Kontrolė	Galia valdyti ūkio subjekto finansinę ir veiklos politiką, siekiant gauti naudos iš jo veiklos.
LTG	AB „Lietuvos geležinkeliai“
Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai	Ši sąvoka suprantama kaip nurodyta 24-ajame TAS. Šios Politikos patvirtinimo dieną ši sąvoka reiškia LTG ir Grupės Bendrovių asmenis, kurie turi valdžią ir yra tiesiogiai ir netiesiogiai atsakingi už Bendrovės veiklos planavimą, vadovavimą šiai veiklai ir jos kontrolę: • įmonės vadovas; • įmonės vadovui tiesiogiai pavaldūs vadovai. Šis sąrašas nėra baigtinis, todėl, atsižvelgiant į konkrečius faktus ir aplinkybes, kiti vadovai gali būti laikomi, pagrindiniais vadovujančiais darbuotojais.
Reikšminga įtaka	Teisė dalyvauti priimant juridinio asmens finansinės ir ekonominės veiklos politikos sprendimus, tačiau tai nėra šios politikos kontrolė. Reikšmingą įtaką gali garantuoti akcijų nuosavybė, įstatai arba sutartis.
Reikšmingas sandoris	Sandoris, jeigu: • sudaromas neįprastinėmis rinkos sąlygomis (<i>taikoma išimtis sandoriams, kuriuos privaloma sudaryti pagal teisės aktus ir kuriems taikoma Valstybės reguliuojama kainodara</i>) ir (ar) • nepriskiriamas įprastai ūkinei veiklai ir (ar); • tokio sandorio bendra galima įtaka jos finansams, turtui ir įsipareigojimams atitinkamai įmonei, išreikšta pinigais, viršija atitinkamos Bendrovės įstatuose nustatytą vertę ir (ar); • sudaromas su Valdybos nariais ir jų artimais giminaičiais, ir jų kontroliuojamomis įmonėmis ir (ar); • sudaromas su pagrindiniais vadovujančiais darbuotojais ir jų artimais giminaičiais, ir jų kontroliuojamomis įmonėmis.
Sandoris rinkos sąlygomis	Sandoris sudaromas tokiomis pat sąlygomis ir aplinkybėmis kaip ir tarp suinteresuotų pirkėjo bei pardavėjo, kai šie asmenys yra nesusiję ir veikia nepriklausomai vienas nuo kito, siekdami geriausių savo interesų.
Sandorių su susijusiomis šalimis politika arba Politika	Ši AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės sandorių su susijusiomis šalimis politika su visais pakeitimais ir papildymais (jei tokių būtų).
Susijusi šalis	Šalys yra laikomos susijusiomis, kai viena šalis turi galimybę kontroliuoti kitą arba gali daryti reikšmingą įtaką kitai šaliai priimant finansinius ir veiklos sprendimus. Susijusi šalis suprantama taip kaip apibrėžta 24-ajame TAS. Šios Politikos patvirtinimo dieną susijusiomis šalimis laikoma: • Valstybės valdomos įmonės ar įstaigos*; • Patronuojančiosios įmonės AB „Lietuvos geležinkeliai“ patronuojamosios įmonės; • AB „Lietuvos geležinkeliai“ susijusios, nekonsoliduojamos ir asocijuotosios bei bendrosios įmonės;

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

	• Valdybos nariai ir jų artimi giminaičiai, ir jų kontroliuojamos įmonės; • Visi pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai ir jų artimi giminaičiai, ir jų kontroliuojamos įmonės. *Ūkio subjektų, veikiančių aplinkoje, kur valstybės kontrolė yra plati, dauguma sandorio šalių taip pat yra susijusios su valstybe ir todėl yra laikomos susijusiomis šalimis. Pagal 24-ąjį TAS ataskaitas teikiančiam ūkio subjektui leidžiama sumažinti atskleidimų kiekį apie sandorius ir likučius, įskaitant įsipareigojimus su: • Vyriausybe, kuri kontroliuoja, bendrai kontroliuoja ataskaitas teikiančių ūkio subjektą arba daro jam reikšmingą įtaką ir • Kitu ūkio subjektu, kuris yra susijusi šalis, nes ta pati Vyriausybė kontroliuoja, bendrai kontroliuoja arba daro reikšmingą įtaką tiek ataskaitas teikiančiam, tiek kitam ūkio subjektui.
Susijusių šalių sandoris	Išteklių, paslaugų arba įsipareigojimų perdavimas tarp Grupės įmonių ir Susijusios šalies, neatsižvelgiant į tai, ar nustatoma kokia nors kaina ar ne (išskyrus sutartis dėl valdybos nario veiklos, taip pat konfidencialumo susitarimus, nekonkuravimo susitarimus, bendradarbiavimo (informacijos keitimosi) susitarimus ir kitus panašaus pobūdžio susitarimus).
TAS	Tarptautiniai apskaitos standartai
Kitos Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ES, LR ir / arba Grupės bendrovių teisės aktuose.	

3. Bendrieji principai

3.1. Politika LTG bei grupės bendrovėms taikoma tiesiogiai. LTG pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai ir už sandorių sudarymą, atsakingi darbuotojai, veikdami savo kompetencijos ribose, vadovaujasi Politikos nuostatomis tvirtindami atitinkamus LTG vidaus dokumentus, kai tai reikalinga.

3.2. Rekomenduojama, jog Politika būtų įgyvendinta Grupės bendrovėse bei būtų numatytos Politiką įgyvendinančios priemonės Grupės bendrovių vidaus teisės aktuose. Bendrovės sprendžia dėl vidaus teisės aktų, kuriuose būtų numatytos Politiką įgyvendinančios priemonės, rengimo ir tokių priemonių nustatymo formos.

3.3. Už šios Politikos pateikimą Grupės bendrovėms, aiškinimą (iškilus klausimams) ir rekomendacijų dėl Politikos įgyvendinimo teikimą atsakingas LTG Finansų direktorius, už susijusių šalių sąrašo parengimą, tvirtinimą bei atnaujinimą, gavus tikslinę informaciją iš LTG Kompetencijų centro Personalo ir kitų šaltinių, atsakingas LTG Verslo saugumas, už sandorių su susijusiomis šalimis identifikavimą, vertinimą bei tvirtinimą atsakingi šios Politikos 4.3.1, 4.3.3. ir 4.3.4 p. nurodyti atsakingi asmenys, už susijusių šalių sandorių atskleidimą finansinėse ataskaitose atsakinga LTG Apskaita.

3.4. Ketinant Bendrovėje sudaryti sandorį, vadovaujantis Politikos 4 dalimi, **turi būti identifikuojama**, ar sandoris sudaromas su susijusia šalimi.

3.5. Identifikavus, kad ketinamas sudaryti sandoris bus sudaromas su susijusia šalimi, sandorio reikšmingumo vertinimas atliekamas vadovaujantis šios Politikos 5 dalimi. Bendrovės vadovas (ar jo įgaliotas asmuo), prieš sudarydamas Bendrovės vardu Reikšmingą sandorį su susijusia šalimi, turi teikti sandorio vertinimo dokumentus, kaip tai nustatyta Politikos 6 dalyje bei gauti Audito komiteto nuomonę bei Valdybos pritarimą.

	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

4. Susijusių šalių nustatymas ir sandorių sudarymo principai

4.1. Bendrovė, vidaus nustatyta tvarka pasirinkdama tinkamiausią formą, formuoja Susijusių šalių sąrašą, kuriame iš anksto identifikuojami asmenys bei ūkio subjektai, kurie gali būti laikomi su Bendrove Susijusia šalimi. Susijusių šalių sąrašas atnaujinamas kiekvieną kartą, kai Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai pateikia informaciją apie pasikeitusius duomenis jų privačių interesų deklaracijose (duomenis valdo LTG Verslo saugumo vadovas).

4.2. Susijusių šalių sąrašas turi būti sudaromas ir saugomas Bendrovės dokumentų valdymo sistemoje ir prieinamas Grupės bendrovių darbuotojams, atsakingiems už sandorių sudarymą, kurie privalo peržiūrėti Susijusių šalių sąrašą kaskart prieš inicijuodami sandorių sudarymą ir nustatę, kad sandoris sudaromas su Susijusia šalimi, vadovautis šia Politika.

4.3. Tai, kad planuojama sudaryti sandorį su Susijusia šalimi, gali nustatyti:

4.3.1. Grupės bendrovės vadovas, vadovaujantis Susijusių šalių sąrašu ir kita prieinama informacija;

4.3.2. Susijusi šalis (su kuria Bendrovė planuoja sudaryti sandorį);

4.3.3. Pagrindinis vadovaujantis darbuotojas (kai, jo žiniomis, su jo asmeniu Susijusi šalis ketina su Bendrove sudaryti sandorį);

4.3.4. Grupės bendrovių darbuotojai, atsakingi už sandorių sudarymą.

4.4. Identifikavus, kad Bendrovė ketina sudaryti sandorį su susijusia šalimi, sudaromo sandorio vertinimas turi būti atliekamas vadovaujantis politikos 5 dalimi.

4.5. Grupės bendrovių pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai sudaro sandorius su Susijusiomis šalimis rinkos sąlygomis, nepažeidžiant atitinkamos Bendrovės ir Bendrovės akcininkų interesų.

4.6. Sudarant sandorius su Susijusiomis šalimis taip pat turi būti atsižvelgiama į Bendrovės interesų konfliktų prevencijos ir valdymo politikos, taip pat kitų vidaus teisės aktų, reglamentuojančių interesų konfliktų valdymą, nustatytus reikalavimus.

5. Sandorio reikšmingumo vertinimas

5.1. Prieš sudarant sandorį su susijusia šalimi, turi būti įvertinama, ar sandoris turi nors vieną žemiau nurodytą požymį:

- sudaromas **nejprastinėmis rinkos sąlygomis** (taikoma išimtis sandoriams, kuriuos privaloma sudaryti pagal teisės aktus ir kuriems taikoma Valstybės reguliuojama kainodara) ir (ar)
- nepriskiriamas **įprastai ūkinei veiklai** ir (ar);
- jeigu tokio sandorio bendra galima įtaka jos finansams, turtui ir įsipareigojimams, išreikšta pinigais, viršija atitinkamos Bendrovės įstatuose **nustatytą sandorio vertę** ir (ar);
- sudaromas su Valdybos nariais ir jų artimais giminačiais, ir jų kontroliuojamomis įmonėmis ir (ar);
- sudaromas su pagrindiniais vadovaujančiais darbuotojais ir jų artimais giminačiais, ir jų kontroliuojamomis įmonėmis.

5.2. Siekiant nustatyti ar ketinamas sudaryti sandoris atitinka Politikos 5.1 punkte nurodytus požymius, vadovaujamosi šiais rekomenduojamais kriterijais:

5.2.1. nustatant ar sandoris sudaromas **nejprastinėmis rinkos sąlygomis**:

5.2.1.1. vertinamos ankstesnių tapačių ar panašių Bendrovės sandorių, sudarytų Bendrovės su viena ar keliomis nesusijusiomis šalimis, sąlygos, arba

5.2.1.2. atliekamas sandorio su Susijusia šalimi sąlygų su žinomomis rinkos sąlygomis, kuriomis sudaromi panašūs sandoriai tarp nesusijusių šalių rinkoje, palyginimas (atliekamas vertinimas dėl tarpusavio sandorių kainų atitikimo ištiestos rankos principui vadovaujantis AB „Lietuvos geležinkeliai“ grupės įmonių susijusių asmenų sandorių kainodaros metodika).

 LIETUVOS GELEŽINKELIAI	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

5.2.2. nustatant ar sandoris yra susijęs su **neįprastine Bendrovės veikla**, vadovaujamosi patvirtintu Bendrovės įprastinės ūkinės veiklos sudaromų sandorių sąrašu;

5.2.3. **nustatant sandorio vertę**, vadovaujamosi Bendrovės įstatais, kuriuose nurodyta sandorio vertė, ir kitais vidaus dokumentais, kuriuose reglamentuota, kaip nustatoma sandorio vertė.

5.3. Identifikavus, kad ketinamas sudaryti sandoris su susijusia šalimi, neturi nei vieno šios politikos 5.1 p. nurodyto požymio, sandoris sudaromas Bendrovės vadovo (ar jo įgalioto asmens) sprendimu, jei sandoris atitinka bent vieną 5.1 p. nurodytą požymį, sandorio tvirtinimas atliekamas vadovaujantis šios politikos 6 dalies nuostatomis.

6. Sandorio patvirtinimo procedūros

6.1. Bendrovės vadovas (ar įgaliotas asmuo) turi kreiptis į Audito komitetą nuomonės ir Susijusių šalių sandoriui gauti Bendrovės valdybos pritarimą, jei sandoris turi nors vieną iš šios Politikos 5.1 punkte nurodytų požymių.

6.2. Bendrovės vadovas, kreipdamasis į artimiausią Audito komiteto posėdį, turi pateikti jam išsamią informaciją, susijusią su tokiu sandoriu:

6.2.1. Įvertinimą, ar sandorio šalis laikoma Susijusia šalimi;

6.2.2. Įvertinimą, ar Susijusių šalių sandoris priskiriamas Bendrovės įprastinei ūkinei veiklai;

6.2.3. Įvertinimą, ar Susijusių šalių sandoris sudaromas įprastinėmis rinkos sąlygomis (įskaitant sandorio vertę). Rekomendacija pateikiama informacijai:

- sandorio su Susijusia šalimi sąlygų su tapataus ar panašaus sandorio, sudaryto Bendrovės su viena ar keliomis nesusijusiomis šalimis sąlygomis, palyginimas;

- išorės eksperto, kuris įvertino Sandorio su Susijusia šalimi rinkos vertę bei kitų sandorio komercinių sąlygų atitiktį rinkos sąlygoms, vertinimas (jei buvo pasitelktas);

- sandorio su Susijusia šalimi sąlygų su žinomomis rinkos sąlygomis, kuriomis sudaromi panašūs sandoriai atvirojoje rinkoje, palyginimas.

6.2.4. Argumentus, kodėl Sandoris yra sąžiningas ir pagrįstas Bendrovės ir jos akcininkų, kurie nėra sandorio šalis, atžvilgiu.

6.3. Audito komitetas sandorio sąžiningumą/pagrįstumą, atitiktį įprastinėms rinkos sąlygoms vertina vadovaudamasis tais pačiais kriterijais, kuriais vadovaujasi auditoriai atlikdami auditą arba tais kriterijais, kurie nustatyti taikomuose apskaitos principuose/standartuose.

6.4. Audito komitetas, vadovaudamasis jam pateikta informacija ir vertinimu dėl sandorio pateikia Bendrovei nuomonę.

6.5. Jei vadovaujantis Audito komiteto nuomone, Susijusių šalių sandoris neturi nei vieno šios Politikos 5.1 punkte numatyto požymio, sandoris sudaromas Bendrovės vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu.

6.6. Jei vadovaujantis Audito komiteto nuomone, Susijusių šalių sandoris turi bent vieną šios Politikos 5.1 punkte numatytą požymį, sandorio dokumentai teikiami į artimiausią Bendrovės valdybos posėdį sprendimui priimti dėl pritarimo arba nepritarimo sandoriui su susijusia šalimi.

6.7. Keičiant Susijusių šalių sandorio esmines sąlygas, iš naujo turi būti kreipiamasi į artimiausią Audito komiteto posėdį su tokio sandorio informacija, kaip nurodyta 6.2 p. dėl nuomonės ir jei reikia, turi būti gautas Bendrovės valdybos pritarimas

6.8. Paaiškėjus, jog Bendrovė sudarė Susijusių šalių sandorį, negavusi Audito komiteto nuomonės ir/ar Bendrovės valdybos sprendimo, kai šie sprendimai turėjo būti priimti, Bendrovės vadovas turi kreiptis į Audito komitetą, pateikdamas Politikoje 6.2 punktuose nurodytą informaciją, o gavęs Audito komiteto nuomonę, jog sandoris atitinka bent vieną iš šios Politikos 5.1 punkte nurodytų požymių, atitinkamai į Bendrovės valdybą.

6.9. Tais atvejais, kai Susijusių šalių sandorį ketina sudaryti Grupės bendrovė, *mutatis mutandis* taikoma aukščiau šioje Politikos dalyje nustatyta procedūra, t. y. Grupės bendrovės vadovas (ar jo

 	AB „Lietuvos geležinkeliai“ Finansai
Sandorių su susijusiomis šalimis politika	Nr. P/FN11/LTG/4 Versija 01

įgaliojas asmuo) pateikia Audito komitetui Politikos 6.2 punktuose nurodytą informaciją, o gavus Audito komiteto nuomonę, atitinkamos Grupės bendrovės valdyba priima sprendimą dėl pritarimo arba nepritarimo tokiam sandoriui. Jei Grupės bendrovėje valdyba nesudaroma, Pagrindiniai vadovaujantys darbuotojai priima sprendimą sudaryti ar nesudaryti atitinkamą Susijusių šalių sandorį.

7. Baigiamosios nuostatos

- 7.1. Politiką ir jos pakeitimus tvirtina LTG valdyba.
- 7.2. Politikos įgyvendinimo kontrolę atlieka Bendrovės vadovas.
- 7.3. Politikos peržiūrą, atnaujinimą inicijuoja ir koordinuoja LTG finansų direktorius.
- 7.4. Politika peržiūrima ne rečiau kaip kartą per metus arba pasikeitus 24-ajam TAS ar kitiems LR ar ES teisės aktams, taip pat susijusiems LTG ar Grupės bendrovių vidaus teisės aktams.
- 7.5. Šios Politikos įgyvendinimui LTG Finansų direktorius turi užtikrinti, kad būtų parengtos ar atnaujintos atitinkamos metodikos, reglamentuojančios sandorių su susijusiais asmenimis identifikavimą, vertinimą, tvirtinimą.
- 7.6. LTG šią Politiką skelbia viešai savo interneto tinklapyje.